

induplati

konoplan

GLASILO
KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

LETO XVIII

APRIL 1969

Cena 0,20 din

XIII. seja DS

V četrtek 27. februarja je tovariš Brane Zupan otvoril XIII. redno sejo DS »Induplati« Jarše.

Dnevni red je obsegal:

1. Poročilo o proizvodnji.
2. Poročilo o prodaji.
3. Namensko varčevanje za stanovanjsko izgradnjo.
4. Oročanje sredstev »Nami« Zagreb.
5. Predmet poslovanja naše bodoče trgovine.
6. Volilne komisije za volitve v samoupravne organe.
7. Nabava dodatne opreme za civilno zaščito.
8. Predlog glede najetja kreditov in vezava sredstev pri banki.
9. Nabava 2 kom. pregledovalnih miz.
10. Osmi marec.
11. Regresi v letu 1969.
12. Razno.

Šef tehničnega sektorja je podal poročilo o proizvodnji za mesec januar 1969:

Sprejem nekaterih poročil je že v mesecu januarju povzročil odstopanje od asortimana, predvidenega z letnim planom za leto 1969. S tem v zvezi so bili tudi posamezni obrati postavljeni pred drugačne naloge in je doseganje planskih nalog drugačno od predvidenega.

Posamezni obrati so svoje planske naloge dosegli kot sledi:

	Plan januar 1969	Indeks januar 1968
--	------------------------	--------------------------

Predilnica:

predenje v kg	96,7 %	68,5
sukanje v kg	92,4 %	134,6

Tkalnica:

v tm	89,3 %	84,5
v m ²	81,2 %	89,7
000 votkov	99,7 %	87,7

Oplemenitilnica:

v tm.	71,3 %	65,0
-------	--------	------

Konfekcija: PLC

	73,9 %	116,4
--	--------	-------

Tiskarna: v tm.

	—	65,0
--	---	------

bm.

	—	100,4
--	---	-------

Poleg zgoraj navedenih vzrokov so na rezultat oplemenitilnice vplivali tudi zastoji zaradi okvare v kotlarni.

Kvaliteta izdelkov je v zadnjih mesecih precej padla, posebno velja to za izdelke iz bombažne grupe in grupe bombažnosintetičnih tkanin. Kot vzrok za to nazadovanje lahko navedemo slabo kvaliteto bombažne preje, vendar je to le manjši vzrok, pretežna večina krivde pa je subjektivnega značaja in je od vseh nas pričakovati, da bomo z ustreznimi ukrepi in večjo pazljivostjo kvaliteto izdelkov dvignili na višino, ki jo zahteva tržišče.

V mesecu februarju se že deloma izvajajo novi ukrepi pri obračunavanju kvalitetnega dela in so se zlasti pri artiklu 2027/102 pokazali že lepi rezultati.

Tov. ing. Janko Ukmar je seznanil člane DS, da se bo na prihodnji seji DS že lahko razpravljalo o pravilniku o kvaliteti, ker bo le-ta v mesecu marcu že pripravljen.

Diplomirani ing. Avgust Orehek je pojasnil, da smo v prodaji dosegli

64 % od planirane količine. Pri tem je poudaril, da proizvodnja do konca meseca dobavi večje količine blaga in da temu ustrezajoče raste tudi promet.

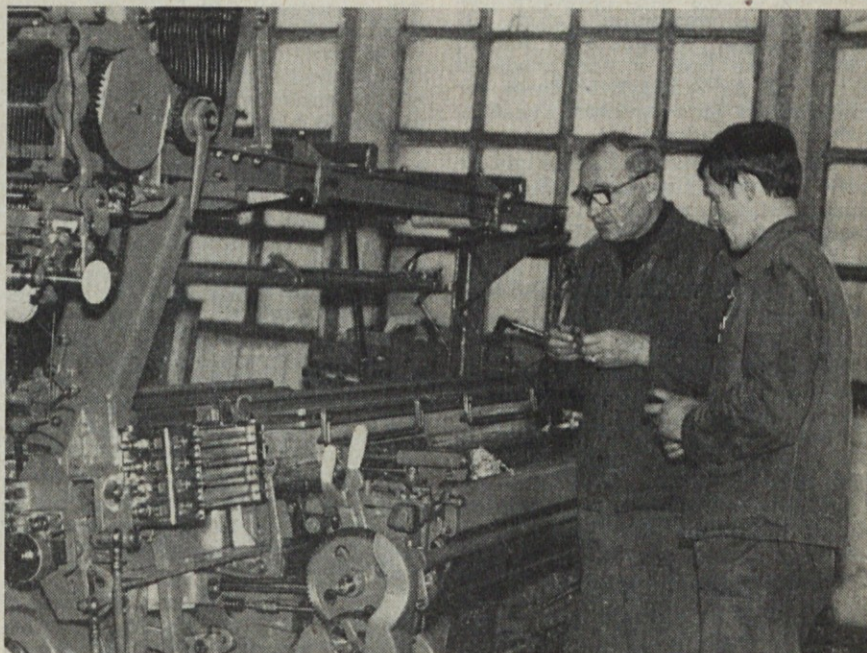
Izvoz v mesecu februarju je znašal 49 %. Izvoz smo planirali v prvih šestih mesecih, vendar bomo predvidoma izvažali tudi v prihodnjih šestih mesecih in zaradi tega količine niso tako velike. Izvažali smo predvsem prevleke za ležalnike:

- 27 464 kom. prevlek za ležalnike,
- 10 000 kom. vetrobranov,
- 59 000 kom. prevlek za stolčke.

Nove poslovne odločitve bodo bistveno vplivale na prodajo v prihodnjem kvartalu. Vsi podatki so računani po dejanskem prometu in niso računovodski.

Šef računovodskega sektorja tov. Francka Marinšek je seznanila navzoče s sledečim:

Na prejšnji seji DS je bila obravnavana vezava stanovanjskega prispevka pri banki in sicer je bil sklep DS v mesecu decembru 1968, da vemo razpoložljiva sredstva v znesku

Statev za pestro tkanje — nove perspektive

250 000 din. Ta sredstva bi bila namenjena za skupno varčevanje in za odobravanje kreditov tistim delavcem, ki dokončujejo z individualno izgradnjo. Predlog je bil, da se za skupno varčevanje namenijo 50 % sredstev, 50 % pa za individualno gradnjo. Ker so sredstva, namenjena za varčevalce, do sedaj angažirana v znesku 149 920 din, predlaga šef računovodskega sektorja, da za leto 1969 prenehamo z zbiranjem pogodb. Tako da ostala sredstva ostanejo rezervirana za odobritev kreditov individualnim graditeljem.

Sprejet je bil **sklep**, da se s 27. februarjem preneha z zbiranjem prijav oziroma pogodb za namensko varčevanje za stanovanjsko izgradnjo, ker so sredstva za leto 1969 v te namene že angažirana.

Šef komercialnega sektorja je prebral navzočim predlog glede oročenja sredstev »Nami«, Zagreb:

Trgovsko podjetje »Nama« Zagreb nas je povabilo k sodelovanju pri razširitvi trgovine.

Navedeno podjetje namerava svojo trgovsko mrežo razširiti in za to potrebuje denarna sredstva.

K sodelovanju so povabili perspektivne dobavitelje, med katerimi smo tudi mi.

Predlog za oročitev znaša 150 000 din s 4% obrestno mero. Pri tem pa se trgovsko podjetje »Nama« Zagreb obvezuje napraviti 2,5 milij. din prometa.

Nekatera podjetja smatrajo ta način razširjanja trgovine za tako ugoden, da oročajo sredstva tudi za tri leta vnaprej.

Člani DS so se z navedenim predlogom strinjali in sprejeli **sklep**, da se trgovskemu podjetju »Nama« Zagreb oroči 150 000 din s 4% obrestno mero.

Člani DS so sprejeli tudi **sklep** na predlog šefa organizacijsko splošnega sektorja, da se prične z gradnjo naše industrijske prodajalne, katera naj bi bila odprta po pogodbi s 1. majem 1969, ter se bodo v njej prodajali samo izdelki »Induplati« Jarše ter material, ki je v povezavi z našimi izdelki (npr. zadrge).

Sprejet je bil tudi **sklep**, da se bodo volitve za tiste člane DS oz. namesto tistih članov DS, katerim poteče mandatna doba, izvedle 10. aprila 1969.

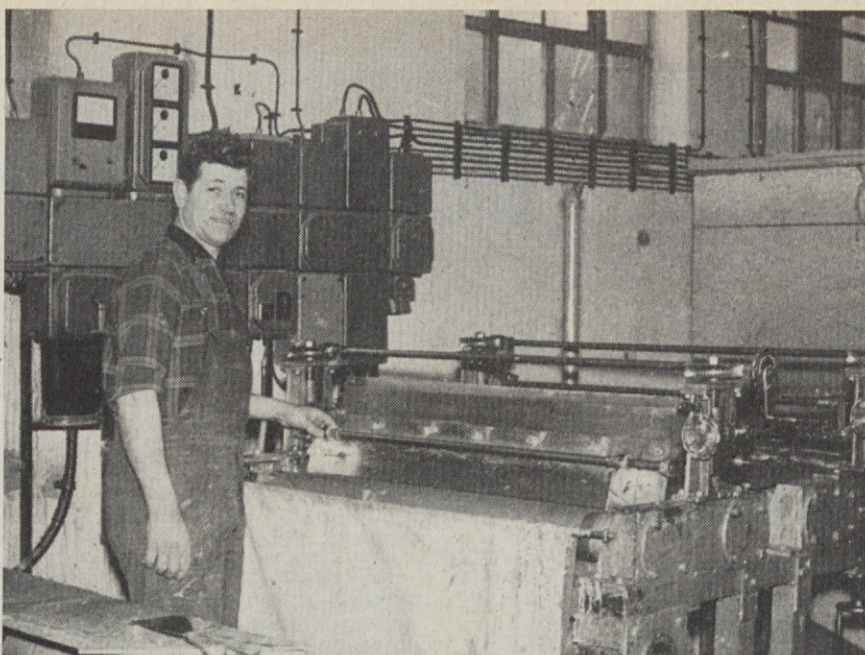
Za pripravo volitev se imenujeta sledeči komisiji:

Volilna komisija: Ingo Paš — predsednik, Verena Orehek — član, Milan Narat — član.

Komisija za sestavo volilnih imenikov: Vera Habjan — predsednik, Malka Odar — član, Danica Blejc — član.

Nadalje je bil sprejet tudi **sklep**, da se na podlagi Zakona o narodni obrambi, formira v podjetju vod teritorialne obrambe, za kar je potrebno nabaviti še dodatno opremo. Rok za nabavo dodatne opreme je 3 leta.

Na predlog tov. Francke Marinšek je bil sprejet **sklep**, da pri KBH Domžale najamemo dolgoročno po-

Oplemeniteno blago predstavlja velik del dohodka

sojilo v znesku 3.000.000 din. Najeli bomo dve posojili in sicer delno za trajna obratna sredstva v znesku 2.000.000 din, delno pa za nakup oziroma plačilo strojev iz uvoza.

Ker je vsaka odobritev posojila pogojena z vezavo sredstev, bomo v letu 1969 vezali pri banki 1.000.000 din.

Sklep: S KBH Domžale naj se sklene dolgoročna pogodba o sodelovanju, in sicer za dobo 5 let s tem, da vežemo 50 % letno ustvarjene amortizacije in 30 % sredstev ustvarjenih za sklade po zaključnem računu.

Šef tehničnega sektorja informira člane DS, da za nekatere vrste tkanin ne ustreza dosednji način pregledovanja. Zato je predlagal DS, da se nabavi dve pregledovalni mizi. Novi mizi bosta služili za pregledovanje tkanin iz TREVIRE, na katere se nanaša plast PVC. Pri pregledovanju se bo blago navijalo iz valja na valj, kar bo preprečilo dosedanje mečkanje tkanin.

Člani DS so se spraševali, zakaj ne naredimo takih miz doma. Tov. inž. Lado Zabukovec pa je pojasnil, da bi bili stroški potem še večji. Z nabavo navedenih miz se sredstva za investicije ne bi povečala, ker smo spremenili naročilo pri »Tekstilstroju« Zagreb in bo s tem naročilo okoli 40 000 din cenejše. Po tej obrazložitvi je bil sprejet **sklep**, o odobritvi nakupa dveh pregledovalnih miz za potrebe podjetja.

Sprejet je bil tudi **sklep**, da se ženam, članicam našega kolektiva, za Dan žena izroči voščilo in denarni znesek 50 din.

Ker obrat družbene prehrane s svojimi domovi ne predvideva v letošnjem letu povišanja cen penzionom, razen morda v predsezoni, je predlog, da bi tudi regresi ostali ena-

ki lanskim. Enaki naj ostanejo tudi pogoji za izkoriščanje dopusta v dopovih, ter določila o predsezonskih, sezonskih in posezonskih cenah. Z vpisovanjem naj se prične 15. aprila z ozirom na vplačila akontacij. S tem v zvezi je bil sprejet **sklep**, naj se cene penzionov v letu 1969 ne povišajo, regresi pa v letošnjem letu ostanejo enaki lanskim. Na pripombo tov. Urbanije, da se večina članov kolektiva ne poslužuje ugodnosti v naših počitniških domovih, je odgovoril predsednik DS, da ima tov. direktor že pripravljen predlog, da bi počitniški dom na Mali planini bil samo za člane »Induplati« Jarše, to je zaprtega tipa in bi služil za rekreacijo našim članom kolektiva. Z navedenim predlogom se je skoraj v celoti strinjal tudi predsednik sindikalne podružnice.

Člani DS so nadalje podprli tov. direktorja v njegovem predlogu, o

AVTO RALLY

Tudi letos prireja Sindikalna podružnica **INDUPLATI** tradicionalni avto rally, dne 1. maja popoldan na relaciji Ljubljana — Postojna — Kalčarija — Umag.

Zvečer bo v počitniškem domu **INDUPLATI** v Umagu objava rezultatov in zakuska.

Vse napotke dobite ob prijavi. Prijave sprejemamo do 22. aprila.

začasni ukinitvi vseh privatnih voženj s tovornimi vozili, ki so last podjetja. Ta sklep velja od 27. 2. 1969 do preklica.

Predsednik disciplinske komisije tov. Stane Marolt je prebral predlog disciplinske komisije glede izključitve tov. Drage Hamulić, delavke iz konfekcije.

Navedena tovarišica je v četrtek, dne 6. marca 1969, vzela 27 kom. prtičkov iz sintetike, ter jih odnesla mimo čuvaja iz podjetja za ograjo oz. ambulanto. Ko je ob 22. uri odšla mimo čuvaja iz podjetja, se je vrnila po prtičke, pri tem pa jo je zasačil čuvaj. Tovarišica Hamulić je na vprašanje, zakaj je vzela prtičke odgovorila, da se ne spominja. Predsednik DS je predlagal tajno glasovanje.

Na podlagi oddanih glasovnic je bil rezultat sledeč:

za izključitev 15 glasov,
proti izključitvi 3 glasovi
glasovanja sta se vzdržala 2 člana

Navedeni izid glasovanja je sprožil burno diskusijo, zlasti še zato, ker bo DS morda kmalu pred dejstvom, da bo odločal o odpovedi delovnega razmerja 40 tkalkam.

Sklep: Na podlagi izida glasovanja ostane tov. Draga Mamulić še naprej član našega kolektiva.

Tovariš Marolt je dejal, da je s takim izidom glasovanja dal DS zopet nezaupnico disciplinski komisiji. Zaradi tega je dal tov. Stane Marolt — predsednik disciplinske komisije, ostavko. Delavski svet ostavke ni sprejel in je komisija dolžna vršiti svojo funkcijo še naprej.

Op. Draga Mamulić je 28. marca na podlagi lastne odpovedi prekinila delovno razmerje.

Plenum DIT tekstilcev

21. marca je bil v Jaršah Plenum DIT tekstilcev — podružnica Jarše. Člani so v svoji sredi toplo pozdravili tov. Tadla, predsednika RO ZIT tekstilcev Slovenije, ki se je zahvalil za povabilo in zaželel veliko uspehov pri delu.

Po izvolitvi delovnega predsedništva, katerega predsednik je bil inž. Franc Jeraj, je predsednik društva tov. Janez Strojman podal poročilo. Razložil je, da ta plenum deli obdobje od zadnjega do prihodnjega občnega zbora in ima namen, da obravnava dosedanje delo in da smernice za delo v prihodnje. V nadaljevanju je povedal, da je delo društva od zadnjega občnega zbora malo oživelo, da se je razumevanje in sodelovanje okrepilo in že kaže sadove, ki bodo lahko tudi v bodoče dobra izkaznica društva.

Omenil je, da je stanje Tekstilnega obveščevalca kritično, prvič zato, ker ima zelo majhno naklado, in drugič, zaradi dopisniške mreže. Posamezniki se trudijo, da bi ta list še izhajal, vendar je potrebna širša akcija in več razumevanja s strani članstva, da bi se ta zadeva zadovoljivo rešila. Poudaril je, da je izhajanje Tekstilnega obveščevalca finančno povezano z aktivnostjo RO društva, ker je to edina oblika finansiranja RO.

V zaključnem delu je zaželel, da bi odnos med podjetjem in društvom postal bistvenejši in aktivnejši. DIT kot strokovna organizacija, mora stopiti na pot angažiranja članstva za

posamezna vprašanja, ki naj bi bila konkretna v posameznih podjetjih. Posamezni člani društva ne sodelujejo na področjih kot so: samoupravljanje in ekonomika v podjetju, šport, izobraževanje in druga.

Veliko članov DIT se posveča samo ozkemu področju dela na delovnem mestu in v večini primerov nosi glavno strokovno breme in družbeno odgovornost ozek krog ljudi, ki po svoji vesti in volji delajo, se mučijo in vztrajajo v prekomernem delu. Velik krog strokovnjakov pa stoji ob strani in ne sodelujejo ter s svojimi sodbami in komentarji onemogoča napredovanje društva. Vodstva podjetij in DIT si morajo podati roke in skupaj ustvarjati.

Na koncu se je predsednik zahvalil v imenu UO vodstvom podjetij za dosedanje razumevanje in sodelovanje ter nudenje pomoči in kritje stroškov društva v zadnjem obdobju.

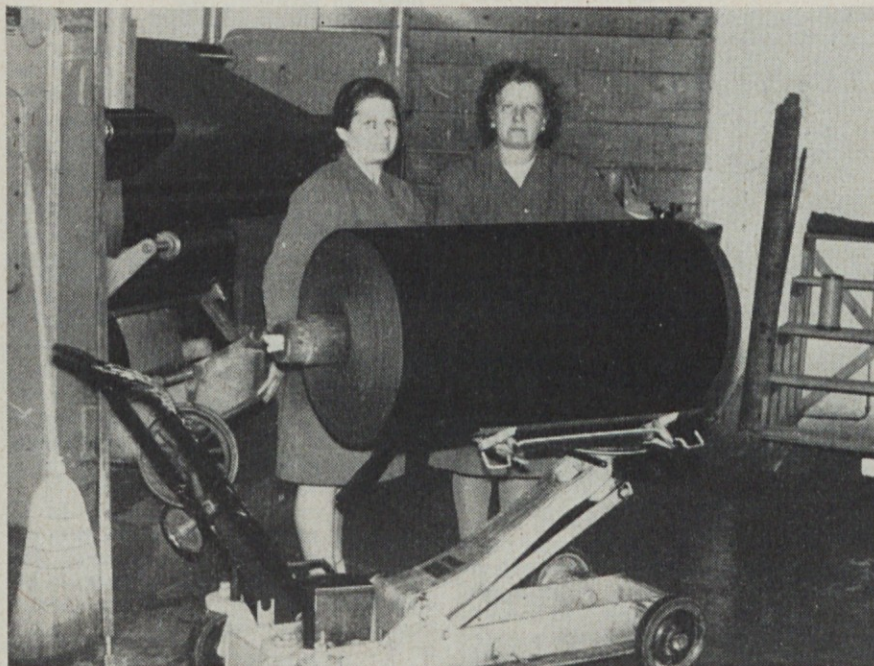
Po poročilu tov. predsednika se je začela živahna debata. Predvsem je bil govor o strokovnih predavanjih, ki se jih ne bi udeleževali samo člani društva, temveč tudi drugi, ki bi jih ta predavanja zanimala. Stroški ne bi bili veliki, tako da zastran denarja ne bi bilo problema.

Tudi za Tekstilnega obveščevalca se obetajo lepši časi in upamo, da bomo za april pripravili številko, tako, da se bo vprašanje lahko zadovoljivo rešilo.

Prisotni člani so potem potrdili Statut, ki ga je ZIT tekstilcev Slovenije sprejel že leta 1964. Naš UO je o Statutu razpravljal in predlagal, da se Statut sprejme na Plenumu. UO je predlog statuta dal v obravnavo in pregled nekaterim članom društva iz posameznih podjetij. Ti člani so okvirni predlog Statuta prilagodili našemu načinu dela in pogojem.

Nato je imel tov. direktor dipl. inž. Srečo Bergant predavanje »Gospodarnost tržne raziskave za podjetje«, ki je bilo nekakšno nadaljevanje predavanja prof. dr. Leona Jerovca o analizi tržišča. Njegovo predavanje je vzbudilo med prisotnimi veliko zanimanje in razvil se je živahen pogovor. Predvsem se je dalo ugotoviti, da je zelo težko dobiti strokovnjaka, ki bi analiziral tržišče. Imamo veliko podatkov o prodaji, reklami, oblikovanju, to je o »marketingu«, samo nimamo nikogar, ki bi to oblikoval in naredil iz tega zaključek.

Po skoraj dveipolurnem delu je bil dnevni red Plenuma izčrpan in predsednik društva se je še enkrat zahvalil vsem prisotnim za sodelovanje.

Nič več ni napornega dviganja

Nekateri od teh vzorcev predstavljajo tisoče metrov

Stališča

predsedstva Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije do uvoza tekstilnih proizvodov

Na svoji redni 11. seji 21. februarja 1969, je predsedstvo Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije obravnavalo problematiko v zvezi z uvozom tekstilnih proizvodov.

Povod, da je predsedstvo Republiškega odbora to vprašanje ponovno uvrstilo na dnevni red svoje seje, sta resoluciji z občnih zborov osnovnih sindikalnih organizacij glede ekonomsko neutemeljenega uvoza tekstilnih proizvodov, ki sta ju na Republiški odbor naslovila Mariborska tekstilna tovarna in Tovarna sukna »TEKSTILANA«, Kočevje, prav tako pa zahteve mnogih občnih zborov osnovnih sindikalnih organizacij v tekstilni industriji, naj sindikati ukrepejo vse potrebno, da se dosedanje nepravilnosti pri uvozu tekstilnega blaga ne bodo ponovile tudi letos. Poudariti velja, da uvoz tekstilnega blaga tako ali drugače prizadene večino delovnih organizacij slovenske tekstilne industrije. Vprašanje uvoza ni le problem omenjenih dveh organizacij, ki sta le najodločnejše opozorili na nepravilnosti, temveč slovenske tekstilne industrije, verjetno pa tudi jugoslovanske, v celoti.

Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije se s problematiko uvoza ne srečuje in ne zavzema stališč privikrat. Že na drugem občnem zboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije aprila 1967 je bilo glede uvoza sprejeto naslednje stališče:

»Kot nujen sestavni del gospodarske politike pojmujeemo intervencijski uvoz, ki lahko učinkovito vpliva na raven ocen in asortiman proiz-

vodnje. Ne moremo pa zagovarjati uvozne politike, ki ni dovolj premišljena in zato ne deluje kot intervencija. Sodimo tudi, da naš gospodarski položaj ne dopušča zaščite interesov samo določenih gospodarskih dejavnosti, še zlasti ne, če niso posledice celovito pretehtane.«

Svet za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo pri Republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva je na svoji V. seji maja 1968 sprejel stališče, v katerem se opredeljuje proti ekonomsko neutemeljenemu uvozu tekstilnih izdelkov, ki ne pomeni intervencije v cenah, obogatitve asortimana in kvalitete na domačem tržišču, temveč čisto konkurenco lastni industriji v artiklih, ki jih sama proizvaja v ustrezni kvaliteti in ob enakih cenah večkrat pod težjimi pogoji kot inozemska podjetja. Podobno stališče glede uvoza je sprejel svet tudi na svoji VII. seji, ki je bilo, vključno z ostalo problematiko, obravnavano v odboru za gospodarstvo Gospodarskega zbora Skupščine SRS. Tudi zaključke III. seje sveta za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo, ki so se nanašali izključno na probleme tekstilne industrije, je obravnaval omenjeni zbor GZ Skupščine SRS. O tem stališču sindikatov do uvoza so bili seznanjeni in vprašani tudi ostali pristojni organi, npr. Gospodarski zbor Skupščine SFRJ (poslansko vprašanje), Zvezni sekretariat za zunanjo trgovino, Izvršni svet SRS, zvezni in republiški organi sindikatov, Gospodarska zbornica SRS, Poslovno združenje tekstilne industrije Ljubljana in drugi, tako da o kakršnikoli neinformiranosti ne moremo govoriti.

K zgoraj omenjenim političnim stališčem Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije dodaja:

— da je sklenjene sporazume o količinah in asortimanu za uvožene tekstilne proizvode nujno dosledno izvajati, in da dokler sporazumi še nimajo dokončne pravne veljave in sankcij za neizvršitev, prevzame Zvezni izvršni svet odgovornost, da se sporazumi ne kršijo na škodo tekstilne industrije;

— uveljaviti se mora zahteva in kontrola, da za uvožene tekstilne izdelke, ki jih proizvaja tudi domača tekstilna industrija, in ki so vezani na standarde kvalitete, veljajo isti predpisi in kontrola kvalitete kot za domače izdelke;

— da se del sredstev, ki se oblikujejo pri uvozu tekstilnih proizvodov, na osnovi razlike med obremenitvijo domače in tuje proizvodnje z raznimi prispevki, odvaja v sklad za kritje izgub, ki jih ima tekstilna industrija pri izvozu na konvertibilno področje;

— da je potrebno odpraviti razloge, ki omogočajo izsiljevanje tekstilne industrije, pri čemer sedanji sistem in višina uvoza nista nepomembna, in izvajati stalno in dosledno inspekcijo cen, prodajnih pogojev in marž. Trgovina je pričela v veliki meri zkoriščati težak položaj domače tekstilne industrije. Neupravičeno

visoke zahteve trgovskih podjetij po bonifikacijah skozi rabate, super rabate, rizike, dolžino kreditiranja, skonte in celo vezave nakupa na oročanje sredstev, na kar so podjetja tekstilne industrije morala pristajati, je vplivalo na precejšnje prelivanje dohodka iz te industrije v trgovino.

Omeniti velja, da je tudi v delovnih organizacijah tekstilne industrije prodrlo spoznanje o nesmiselnosti borbe proti slehernemu uvozu tekstilnih proizvodov. Protesti delovnih organizacij se nanašajo na ekonomsko neutemeljen uvoz tekstilnega blaga, torej na uvoz mimo zaključnih sporazumov med predstavniki proizvajalcev in trgovino, in spekulativni uvoz tudi delovnih organizacij, katerih dejavnost se sploh ne nanaša na uvozno-izvozne posle s področja tekstila, temveč jim uvoženo tekstilno blago služi le za ustvarjanje dobička. Tu je potrebno napraviti red!

Nestimulativen izvoz tekstilnih izdelkov, ob sočasnem pretiranem uvozu tekstilnega blaga, je mnoge delovne organizacije tekstilne industrije spravil na kolena.

Izkušnje preteklega 1968. leta, ko je bil izigran sporazum med predstavniki tekstilcev in trgovino glede uvoza tekstilnega blaga, z vso resnostjo opozarja, da se podobno ne bi zgodilo tudi letos. To toliko bolj, ker nepreverjeni signali iz delovnih organizacij opozarjajo, da se napake iz preteklih let ponavljajo tudi v letošnjem letu.

Zvezna gospodarska zbornica, ki spremlja uvoz in izvoz tekstilnih izdelkov, naj bi odgovorne organe pravočasno opozarjala na prekoračenje dogovorjenih sporazumov o uvozu, še zlasti kadar gre za uvoz mimo sporazumov.

Republiški odbor bo podprl tudi uvoz mimo sporazumov, če bi šlo za družbeno intervencijo, in to v primeru, da so sporazumi o uvozu le fasada za neupravičeno dviganje cen domačih proizvajalcev.

Centralnemu odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije predlagamo, da svoje delovanje koordinira z Zvezno gospodarsko zbornico in v primeru potrebe pravočasno opozarja prizadete zvezne organe na nastale probleme. Pričakujemo, da nas bo o ukrepih centralni odbor sproti obveščal.

Upošteva je pretekle izkušnje pri uvozu tekstilnega blaga (prekoračeni sporazumi), pričakujemo javni odgovor oz. obvestilo o ukrepih Sekretariata za zunanjo trgovino SFRJ, ki so podvzeti, da se zagotovi le ekonomsko utemeljen uvoz.

Ugotavljamo, da dosednji predlogi za izpopolnitev uvozno-izvoznega režima niso dobili potrebne podpore v vseh zveznih in ostalih organih. Pri tem mislimo zlasti na vgrajevanje vzpodbudnih rešitev, ki bi vplivale na večji izvoz, še posebej izvoz na konvertibilna področja. Pričakujemo čimprejšnjo obravnavo sistemskih vprašanj, ob tesnem sodelovanju z gospodarstvom.

Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije

O delovnem času

Ali lahko delovna organizacija s svojim splošnim aktom določi tudi četrto soboto, na katero se dela v skladu z uvedenim 42-urnim delovnim tednom, za dela prost dan?

Uvedbo 42-urnega delovnega tedna je uredil Temeljni zakon o uvedbi 42-urnega delovnega tedna (Ur. l. SFRJ št. 17/65). S tem zakonom se delovne organizacije obvezujejo na določen rok in pogoje, ob katerih morajo uvesti 42-urni delovni teden. Hkrati zakon v prvem členu določa, da je uvedba 42-urnega delovnega tedna zadeva, ki ima pomen za vso državo. S to odločbo pa zakon ne izraža nič drugega kot to, kar je izraženo že v samem njegovem naslovu, namreč s tem, da je temeljni zakon. Temeljne zakone pa lahko izdaja samo federacija, ki obenem zaveže republiko, da v predpisanih okvirih — okvirih, ki so specifičnega pomena — uredi posamezna vprašanja z lastnimi akti. Ti morajo biti izdani le v skladu s temeljnim zakonom in le v predpisanih okvirih. Iz tega izhaja, da je vprašanje delovnega časa vprašanje, o katerem lahko odloča samo federacija, t. j. zvezna skupščina. Vprašanje delovnega časa ureja tudi Temeljni zakon o delovnih razmerjih. Ta zakon prevzema 42-urni delovni teden kot pravilo za poln delovni čas. Krajši delovni čas kot 42 ur tedensko je izenačen s polnim delovnim časom samo na delovnih mestih, na katerih se dela v posebnih delovnih pogojih. Takšna delovna mesta določijo delovne skupnosti v splošnem aktu v soglasju s pristojnim republiškim organom. Delovne

organizacije torej o dolžini polnega delovnega časa ne morejo odločati samostojno, marveč samo v okvirih zakonskih predpisov. Akt delovne organizacije, s katerim bi ta izven zakonskih določb in okvirov uvedla kot poln delovni čas krajši delovni čas od 42-urnega tednika — s tem, da bi soboto, na katero se v tako določenem delovnem času dela, razglasila za dela prost dan — bi bil zato neveljaven.

Delovna organizacija pa v okviru zakonsko določenega delovnega časa, ki se šteje za poln delovni čas, razporedi tedenski delovni čas na dnevni. Pri tem se mora držati zlasti določb 56. in 57. člena Temeljnega zakona o delovnih razmerjih, kot tudi določb o dnevnem in tedenskem počitku. To pomeni, da bi delovna organizacija lahko razglasila četrto soboto, na katero se dela v skladu z uvedenim 42-urnim delovnim tednom, za dela prost dan samo v okviru takšne prerazporeditve tedenskega delovnega časa na dnevnega in v skladu s citiranimi zakonskimi določbami. Vsekakor pa mora biti vsaka taka prerazporeditev v skladu z delovnimi pogoji delovne organizacije in v smislu tistih določb, po katerih je bil uveden 42-urni delovni teden, kar pomeni zlasti, da delovna organizacija v okviru takšne prerazporeditve delovnega časa

a) zagotovi najmanj enak obseg proizvodnje oz. storitev kot prej

b) zagotovi na delavca najmanj enak neto produkt in najmanj enak realni osebni dohodek kot prej.

Ingo Paš

PROIZVODNJA V MESECU FEBRUARJU 1969

Vsi proizvodni obrati so bili v mesecu februarju zadovoljivo oskrbljeni s surovinami. Tako je proizvodnja lahko potekala nemoteno v vseh oddelkih. Le sukančarna ni imela zasedenih vseh kapacitet in je zaradi tega proizvodnja in izpolnitev plana slabša.

Za posamezne artikale ni bil popoln asortiman sintetične preje v raznih barvah, kar je otežkočalo izpolnitev plana v predpisanih desenh.

Izpolnitev plana v mesecu februarju in primerjava z mesecem februarjem 1968 je po posameznih obratih naslednja:

	Plan februar 1969 %	Indeks februar 1968 %
Predilnica		
predenje	104,5	89,2
sukanje	64,2	79,6
Tkalnica		
000 votkov	106,6	94,4
Oplemenitilnica		
tm	107,2	93,6
Tiskarna		
mtr	—	146,4
b. mtr	—	107,9
Konfekcija	93,2	123,4

Kvaliteta adjustiranih tkanin je bila še vedno slabša kakor povprečje v l. 1968, vendar pa boljša kakor v mesecu januarju. Z ozirom na klasiranje odpade preveč na II. in III. klaso izdelkov. Zaradi tega moramo pri našem delu polagati več pozornosti kvaliteti naših izdelkov in to v vseh fazah tehnološkega procesa. To se pravi od začetne faze predenja pa do končane faze plemenitene, oziroma konfekcioniranja naših izdelkov. Posebno pozornost moramo posvetiti tudi notranjemu transportu. Kajti tudi pri tem se poškodujejo naši izdelki in zaradi tega izgubljajo na vrednosti.

PRODAJA V FEBRUARJU

Plan prodaje v mesecu februarju je bil dosežen le 82,10 %. Napram mesecu januarju je bila prodaja občutno boljša, vendar ne zadovoljiva. Sedanji plan prodaje je postavljen tako, da vključuje ne samo proizvodnjo dotičnega meseca, ampak tudi zniževanje obstoječih zalog gotovega blaga. To znižanje naj bi se opravilo v prvem polletju letos, kar bo seveda težko izvedljivo. Prav tako je plan izvoza predviden v tem razdobju, zato je prodajni plan v celoti močno nad lanskim.

Primerjava s prodajo v mesecih januarju in februarju lani pa nam pokaže sledeče:

— prodajo v januarju 1968 smo letos presegli za ca. 17 %,

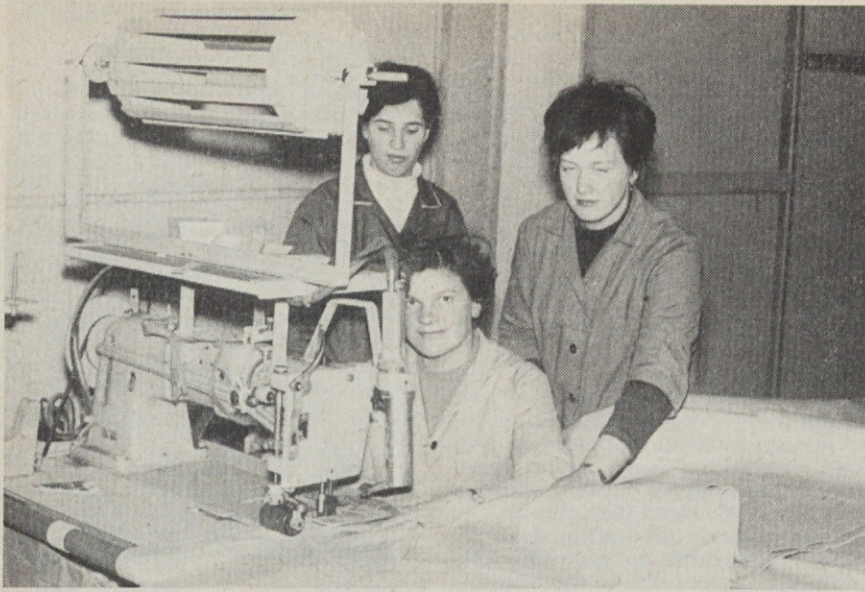
— prodajo v februarju 1968 smo presegli za ca. 41 %,

— torej je prodaja precej večja kot lani v istem razdobju.

Perspektiva prodaje za naprej ni jasna, močno se bo treba potruditi, da se doseže realizacija postavljenih nalog.

Peter, naloži čimveč zabojev!

Marinka je postala varilec svoje vrste

7. APRIL - svetovni dan zdravja

Svetovni dan zdravja je bil letos posvečen temi »zdravje, delo in produktivnost«. Ta tema je bila letos izbrana tudi v počastitev »Mednarodne organizacije za delo«, ki letos praznuje 50-letnico svojega obstoja. Mednarodna organizacija dela je specializirana agencija, povezana z Združenimi narodi. Njen cilj je: splošni in trajni mir, zasnovan na socialni pravičnosti. Njeno geslo pa: siromaštvo v kateremkoli delu sveta pomeni nevarnost za blaginjo kjerkoli.

Generalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije dr. M. G. Candau je izdal poslanico za Svetovni dan zdravja 1969 in sicer: Za sleherno pedjo našega napredka in razvoja stoji človek — najpomembnejši ustvarjalec vseh naših dobrin. Brez njegovega posredovanja in pomoči, bi vse surovine in stroji in vsa finančna sredstva ne bila drugača, kot brezplodni instrumenti. Med poglavitnimi cilji, za katerimi preži naš razvoj, pa sta tudi zdravje in produktivnost, po naše proizvodnost, storilnost ali zmogljivost. Produktivnost sama se niti malo ne more izboljšati, če nima opore v zdravju, na drugi strani pa tudi zdravje samo uspeva predvsem po zaslugi produktivnosti. Vse delo, ki je od njega odvisna tudi produktivnost, pa je izpostavljenost nevarnosti. Če izvezamone nesreče, človekovo življenje pri izvrševanju poklicnega dela prav gotovo ni izpostavljen toliko nevarnosti, tako pogosto kakor še v nedavni preteklosti. Kljub temu pa se tudi še dandanes marsikdaj zane-marjajo celo prav pomembni ukrepi za zdravstveno varstvo. Prah, vročina, strupene snovi, ropot, utrujenost — vse to škoduje fizičnemu in duševnemu ravnotežju delavca. Teh-

nolog, ki misli le na proizvodnjo, teži za tem, da izdela vrste strojev, ki bi pripomogli do sijajnih dobičkov, tudi če izzovejo vrsto škodljivih učinkov za zdravje. V nasprotju s tem pa nepremišljena prizadevanja za morebitno povečanje proizvodnje lahko s povzročitvijo bolezni in izostankov od dela privedejo celo do njenega zmanjšanja.

Smotrno zasnovan program pa se nasprotno spet izogne vsem nevarnostim in lahko znatno pripomore k utrjevanju zdravja. Medicina in higiena dela težita za preprečevanjem bolezni in nesreč ter izboljšanjem delovnih pogojev. Stroj vse lažje prilagodimo človeku, kakor pa človeka stroju. Med drugim pa nam metodična selekcija omogoča, da za določeno nalogo poiščemo specialnega delavca, dokler se mu ne razvijejo latentne sposobnosti. Zdravniki, medicinske sestre, socialni delavci, sanitarni inženirji itd. vsi lahko prispevajo, da se delavcu v fizičnem in duševnem smislu ohrani dobro počutje in utrdi zdravje. Tako v razvitih državah, kakor po državah, ki so še v razvoju — povsod, kjerkoli igra industrializacija v ekonomskem napredku veliko vlogo, je še ogromno dela.

Četudi poklicne bolezni že dolgo časa vzbujajo skrb javnim oblastem številnih držav, vendar so šele po I. svetovni vojni spoznali, da kakor bolezni, tudi problemi, ki jih prinaša industrija, ne poznajo meja in je tudi zanje treba izdelati internacionalne norme. Tako je bila leta 1919 ustanovljena mednarodna organizacija za delo, ki bo prav letos praznovala 50-letnico svojega obstoja. Zato je Svetovni zdravstveni organizaciji v čast, da je tako tesno povezana z delom, ki ga mednarodna organiza-

Sneg se je stopil, mraz je popustil in kmalu bo zaželen pomlad. Verjetno si tega vsi želimo.

Vendar pa mi pri vsem tem le nekaj ne da miru, in to naše prelube ceste o katerih hočem nekaj napisati.

Imeli smo verjetno že vsi priliko voziti se v prenatrpanih avtobusih v Ljubljano ali domov. Prvo kar me moti je to, da običajno že natrpan avtobus spelje iz ljubljanske postaje, kljub temu, da je bilo pred letom na nekih forimih govora, da bodo v takih primerih dali dodatni paralelni avtobus do kritične avtobusne postaje (npr. Domžale ali Mengeš). Iz vsega tega je ostala le obljuba, ker praksa je pokazala tako, čimbolj je natrpan avtobus, tem bolj je rentabilna vožnja. Vendar merodajne osebe pozablajo pri vsej tej zadevi gotovo tudi nato, da potnik ko kupi vozovnico ni kupil stojišča ali »listek za v stiskalnico«, temveč za sedež, za udobno vožnjo, kakor zaželi službojoče osebe avtobusne postaje v Ljubljani. Vendar »živo naloženo blago« smo le nekje potrošniki prometnih delovnih organizacij. Ker je še vedno več potrošnikov, kot proizvajalcev, zato se tu ni prodrla konkurenčnost v kвалiteti in ceni kot je to lahko v trgovini. Vendar bi po mojem mišljenju morali tudi na to misliti, ko so prevzeli prometni avtobusni progi Ljubljana—Kamnik. Drugo važnejše je tudi vprašanje prevoza potnikov ob konicah, kot je to v službo in nazaj. Ob tako imenovanih »konicah« je bolje počakati za uro ker je teh rednih potnikov že nabit avtobus. Ko pride čas odhoda avtobusa iz Ljubljane, stojiš tako na teso, da v marsikaterem primeru prideš težko v žep po denarnico, da bi kupil vozovnico, vmes pa se še pre-ri-va sprevodnik, tako da končno ne veš več ali stojiš na podu ali na sosedovem čevlju. Zaradi tega prihaja do čestih prepiranj in upravičeno se jeze nad ureditvijo prevoza.

Soferje pa bi po mojem prijavil za tekmovalce o spretnostni vožnji, ki se izogibajo cestnim jamam. Prav ob tem se mi je porodila tale misel.

Kako je to pravzaprav vse odlično izkoriščeno, ko se pelješ v »leteči stiskalnici na cesti«, poleg cestišča pa vsopredno teče neizkoriščena proga.

Ja, ja, Franc Jožef in njegovi projektanti so takrat vedeli, da je železnica cenen prevoz, kar za današnje čase pravijo, da ni tako.

Vendar se sprašujem kako je s tem, ali ni morda bolj ekonomsko

cija za delo s takim uspehom opravljaja na različnih področjih, kjer se stikajo interesi zdravja in dela.

Lani je svetovna zdravstvena organizacija praznovala 20-letnico svojega obstoja. Zato še s posebnim zadovoljstvom ob letošnjem Svetovnem dnevu zdravja z vso iskrenostjo izražam tople želje v trenutku, ko prvorojenec Organizacije združenih narodov slavi 50-letnico nadvse plodnega dela.

gledano ceneje z motornim vlakom odpeljati dva do trikrat več ljudi z enim strojem motornega vlaka, kot s tremi avtobusi, ker progo mora železnica tako in tako vzdrževati zaradi tovornega prometa. Ali res ne bi bilo dovolj potnikov na motornem vlakcu ob prometnih konicah?

Zdi se mi, da bi na ta način lahko vsaj delno razbremenili cestišča, manj uničili cest, avtobusov in še kaj. Važno vprašanje je pri vsem tem, da v poletnih mesecih ko je že tako cesta polna potujočih nomadov, obremenjujemo naše preozke ceste še z lokalnim prometom, ki se stopnjuje čimbolj se bližajo centru, tj. Ljubljani, s tem pa povečujejo možnosti prometnih nesreč, izsiljevanje prednosti, prehitevanja in drugih prometnih prekrškov, ker avtobus je vezan na čas, ker mora pripeljati na določeno mesto po voznem redu.

Tretje razmišljanje pa me je zavedlo na sledeče. **Tudi jaz plačujem za ceste že pri vsakoletni registraciji in vsakokrat ko kupim bencin, plačam v obliki davka za ceste. Vendar pa me zanima, če mi današnja cesta lahko nudi tisto varno vožnjo, za katero moram plačati?**

Da bi se sedaj vozil z motorjem, bi lahko delal samo salte po jamah na cesti. Vsi vemo, da je premajhen sloj asfalta na samem cestišču, vendar še vedno delajo take ceste, ki stanejo težke »milijone« in so po nekaj letih že razbite »sama jama«, kot pravijo Japonci.

Tako sem se začel tresti na avtobusu, da sem se takoj prebudil iz razmišljanja, ko sem pogledal skozi okno sem videl, da sem na asfaltirani cesti Jarše—Mengeš. Držal sem se krepko za ročaje v avtobusu in tako nisem dokončal misli. Zaključno misel pa prepuščam vam, dragi bralci!

M. Slapšak

ABK vojna

(Nadaljevanje in konec)

Kratek opis varstvenih ukepov v slučaju ABK vojne, ki so neogibno potrebni in jih mora poznati vsak človek, če hoče ostati živ.

Zaščita pred ABK orožjem je možna in je ob ustreznih pogojih tudi uspešna. Varstveni ukrepi gredo v dve smeri:

1. da je čim manj človeških žrtev in

2. da čim učinkoviteje preskrbimo za množice poškodovanih ali ranjenih ljudi.

Za varstvo prebivalstva pridejo v poštev:

1. evakuacija (odstranitev) prebivalstva iz mest, če smo pravočasno odkrili nevarnost ABK napadov;

2. zaščita prebivalstva v zakloniščih. (Pri nuklearnih eksplozijah so se najbolje izkazala zaklonišča, ki so hermetično zaprta, zgrajena iz železobetona v zemlji. Zaklonišča morajo biti preskrbljena s hrano, vodo, elektriko, z radijskimi sprejemniki in oddajniki in tudi to, da ljudje, ki se zatečejo v takšno zaklonišče lahko v takih okoliščinah živijo svojih 15 dni. Ena od važnih stvari v zaklonišču je tudi stroga disciplina ljudstva. V zaklonišču se ne sme kaditi in tudi gibati čim manj.)

3. Pouk odraslih ljudi glede ravnanja ob eksploziji atomske bombe in po njej ter izurjenost v dajanju prve pomoči.

Če človeka zateče eksplozija na odprtem prostoru je najbolje, da se vrže na tla in leži na trebuhu, da roke pod obraz s čimer si zavaruje obraz in tudi odkrite dele kože na rokah. Vsako najmanjše zavetje, kot npr. kup zemlje, kanali, kamniti zi-

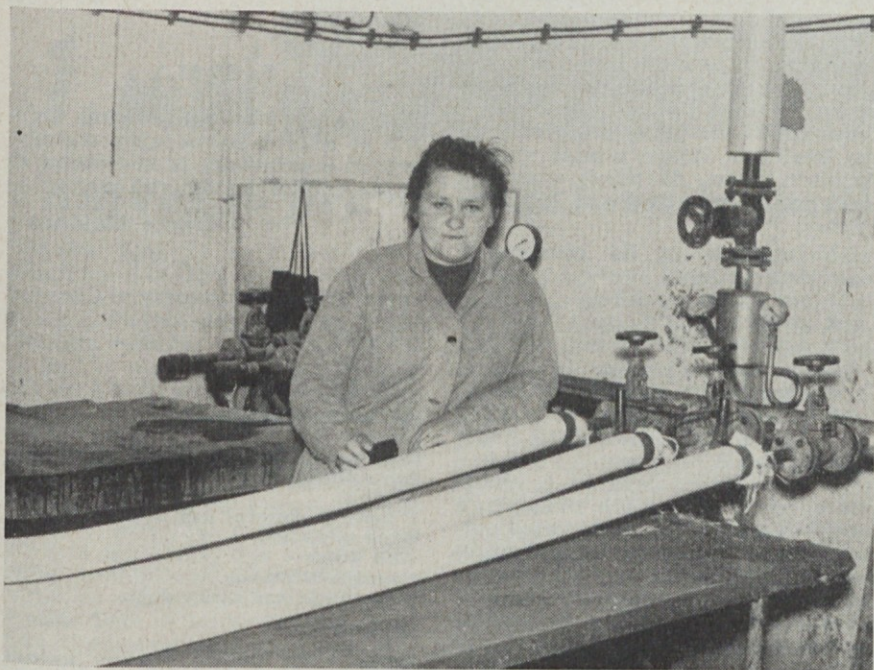
dovi, valovit teren, je še vedno bolj uspešna zaščita, kot pa popolnoma odprt teren oz. prostor. Se celo senco, če je kje blizu, moramo izkoristiti. Kogar zateče v zaprtem prostoru (stanovanje, pisarna itd.), naj se takoj vrže na tla ob najdebelejši steni. Če je v prostoru več oken, naj se zakrije pod mizo ali podobno. Kogar zateče v avtu, naj takoj ustavi vozilo in leže na tla ali sedež. Pred mehničnim delovanjem, kot toplotnim, nas do neke mere zavarujejo vsa mogoča naravna in improvizirana zaklonišča. Vsekakor je primerna zaščita individualen rov, ki naj bo globok vsaj 1,8 do 2,2 m in pokrit z zemljo. Mnogo težja je zaščita pred radioaktivnim sevanjem, zaradi velike prodornosti teh žarkov, vendar nas tudi tu dovolj varuje debeljša plast zemlje. Pred kontaminacijo (okužbo) z radioaktivnim prahom in bojnimi strupi se lahko zavarujemo s posebnimi varnostnimi pripomočki kot so varnostne obleke, rokavice, plinske maske, varnostna obutev. Zavarujemo se lahko tudi tako, da odkrite dele telesa pokrijemo (krpe, šali, rute, rokavice) ter zakrijemo usta z robcem ali drugo tkanino. Med varstvene ukrepe štejemo tudi dekontaminacijo, kar pomeni uničevanje ali odstranjevanje radioaktivnega prahu, bojnih strupov z ljudi ali predmetov. Opravimo jo v obliki samopomoči ali medsebojne pomoči tako, da nepokrite dele telesa razkužimo, najboljše z vodo in milom. Pri umivanju moramo gledati zlasti na dlakava mesta, na nohte in telesne odprtine in paziti tudi, da pri čiščenju ne ranimo kože. V skrajnem primeru, da nimamo mila napravimo čiščenje samo z vodo. Če ni vode pa radioaktivni prah lahko odstranimo, če ustreza mesta otiramo s papirjem, slamo, travo itd.

Za varstvo pred biološko kontaminacijo je pa neogibno potrebna osebna higiena (skrb za snago rok, telesa in perila) in hišna oz. domača higiena, razkuževanje stranišč in gnojišč, naglo odstranjevanje odpadkov, v prehrani poostriiti ukrepe tako, da uživamo samo dobro prekuhane ali pečene jedi ter zavarovati hrano pred insekti.

PRVA POMOČ

Prva pomoč zajema osnovna dela za reševanje ponesrečencev. Naloga prve pomoči je, da najhitreje ugotovi vrsto poškodbe. Prvo pomoč mora obvladati vsak državljan in jo zmožen nuditi tudi v najtežjih okoliščinah in to še preden pride strokovni, zdravstveni kader.

Pri prvi pomoči zaradi toplotnega delovanja pride v poštev čim hitrejša gašenje obleke in oskrba opeklin. V takem primeru mora že vsak sam gledati, da kakorkoli pogasi ogenj, bodisi, da se zavije v odejo ali se valja po tleh ali se potopi v vodo. Ož-

Tako pečemo gumirane gasilske cevi

gane dele obleke izrežemo. Če pa je opečena koža trdo zlepljena z obleko, le te ne slečemo. Z opečenih delov kože odstranimo ročno uro, prstane, pas itd. Opekline obvežemo s prvim povojem. Če so površine velike, vzamemo čiste rjuhe ali druga primerna sredstva. Zejo, ki se pojavi blažimo z vodo, ki smo jo primerno osolili ali dali vanjo sode bikarbone. V 1 liter vode damo kake pol žličke soli in pol žlice sode bikarbone. Opečenih mest ne smemo polivati z vodo, niti se jih dotikati, ker je nevarnost okužitve. Mehurjev ne smemo predirati. Opečene osebe moramo pustiti čim bolj pri miru. Posebno važno je, da ne premikamo rok in nog.

Posebno vprašanje so poškodovanci, ki so hkrati ranjeni, opečeni in prizadeti od sevanja. Tem poškodovancem moramo najprej oskrbeti opekline ali rane in šele potem upoštevati radiacijsko bolezen. Kdor ima rane ali opekline okužene z radioaktivnim prahom, mu jih moramo dekontaminirati, se pravi očistiti jih od radioaktivnega prahu.

Rušilno delovanje povzroča različne poškodbe, ki jih dobimo tudi pri vsakodnevnih nesrečah, npr. prelome, izpahe, poškodbe mehkih tkiv in krvavitve. Pri tem je največjega pomena imobilizacija (prizadeti ud napraviti z raznimi pripomočki negiben).

Pri poškodbah ob zasutju je važno, da poškodovancu (po navadi gre za zmečkanine udov ali posameznih telesnih delov) prizadeti del podvežemo na mestu med zmečkanino in srcem in to takoj ko ga najdemo, ne da bi ga prej reševali izpod morebitnega pritiska. Nato spravimo poškodovanca v ležeč položaj in ga ogrejemo. Važno je tudi, da vse do transporta na postajo prve pomoči, skrbno opazujemo ud in podvezo po potrebi razhralljamo.

Človeka, ki ga je prizadelo delovanje udarnega vala moramo spraviti v napol sedeč položaj, odpeti obleko in mu če izkašljeva kri, dati na prsi mrzel obkladek. Dajati mu piti ali jesti ni priporočljivo. To skupino poškodovancev je treba čim prej spraviti na najbližjo postajo prve pomoči.

Radioaktivno sevanje je pri dajanju prve pomoči deležno posebne pozornosti. S smrtno dozo obsevanemu dajemo prvo pomoč, vse drugo opravijo zdravstveni kadri.

Prva pomoč pri zastrupitvi z bojnimi strupi je, da čim prej natakne mo plinsko masko, ker je prišlo do zastrupitve zato, ker jo je prizadeti pozabil natakiniti pravočasno. Vsako kapljico strupa, ki je padla na kožo, čimprej dekontaminiramo, najuspešnejše je takoj prvo minuto. Kontaminirane je potrebno čim prej nesti iz zastrupljenega območja in poskrbeti za osebo dekontaminacijo.

Nekaj o osnovnih pojmih o varstvenih ukrepih v morebitni ABK vojni, smo se seznanili, v srcih nas vseh pa prevladuje verjetno ena sama želja, da pridobljeno znanje praktično ne bi nikoli prišlo v poštev.

M. Š.

7 sumljivih znakov

Vsako kulturno-zgodovinsko obdobje ima svojo posebno bolezen, ki je značilna zanj. Vsakokratni življenjski pogoji pospešujejo in omogočajo širjenje bolezni, ki se rodi kot nekaj otrok svoje dobe in pogosto izumrje z njenim zatonom.

Gobavost je bila bolezen starega veka, ki je strogo ločila svobodne ljudi od sužnjev.

Kuga je gospodarila v srednjem veku, ko so ljudje nezdravo živeli po mestih in trdno verovali v šibo božjo, katere se človek nikakor ne more ubraniti.

Sifilis je gospodoval nad lahkoživim in čutnim svetom renesanse, ki se je oklepala in veselila telesnih užitkov.

Tuberkuloza stopi v ospredje v 19. stoletju zaradi razvijajoče se industrije, ki je stlačila kmečko prebivalstvo v ozke delavske četrti industrijskih mest, kjer je našla najugodnejša tla za svojo rast in širjenje.

Rak pa začne uprizarjati svojo za preštevile žrtve smrtno žaloigro v 20. stoletju.

Bolezni z imenom rak se vsi bojimo. Zakaj? Saj poznamo tudi številne druge bolezni za katerimi lahko zbolimo in umremo. Vemo npr., da je rak kot vzrok smrti na drugem mestu in da danes največ ljudi na leto umre zaradi bolezni srca in ožilja, vendar se teh bolezni ne bojimo tako kot raka. Vzrok za strah je nedvomno med ljudstvom razširjeno mišljenje, da o raku ničesar ne vemo, da ga ne znamo in ne moremo zdraviti, da je to neozdravljiva bolezen, ki jo spremljajo hude bolečine, hiranje, smrdeče rane in neizbežna smrt. Toda prav ta strah, ki bolnika zadržuje, da ne gre pravočasno k zdravniku je eden izmed vzrokov za slabe rezultate zdravljenja. Marsikateriga bolnika bi lahko ozdravili, če bi prišel na zdravljenje pravočasno, tj. takrat, ko je opazil prve znake bolezni in ne šele potem, ko se je bolezen že razširila po vsem telesu. Vsak izmed nas lahko pripomore, da bo število za rakom umrlih manjše in sicer s tem, da pozna znamenja raka in pride pravočasno k zdravniku.

Najvažnejše je, da poznamo 7 sumljivih znakov:

1. rane, ki se ne celijo,
2. zatrdline,
3. neobičajne krvavitve,
4. sprememba stolice,
5. sprememba znamenj na telesu,
6. težave pri požiranju in prebavi,
7. trdovratna hripavost ali nepojasnen kašelj.

In kam naj se obrnemo, če opazimo katerega od naštetih znakov? Če opazimo pri sebi katerega izmed opisanih znakov, moramo nemudoma k zdravniku. Zavedati se moramo, da se rak ni pojavil šele takrat, ko smo opazili znake, temveč se je razvijal že nekaj časa pred tem. Vsak bolnik za rakom pride prej ali slej k zdravniku, vendar žal mnogi zelo pozno, zaradi bolečin in slabega počutja, ko

more zdravljenje le malo pomagati. Zakaj ne bi, če že moramo in bomo tudi prišli k zdravniku na začetku, ko je možno tudi popolno ozdravljenje? Raka lahko navadno ugotovi vsak zdravnik na podlagi znakov in s pregledom bolnika. V nekaterih primerih pa je možno raka ugotoviti samo v bolnišnicah, ki imajo v te namene posebne priprave. Zato marsikateri zdravnik pošlje bolnika, že ob sumu raka, v bolnišnico, kjer s sodobnimi metodami zanesljivo ugotovijo raka — če ga bolnik seveda ima in ga zdravijo na sodoben način z obsevanjem, operacijo in posebnimi zdravili, ki zavirajo rast raka.

Predvsem pa se moramo zavedati, da je uspeh zdravljenja odvisen zelo veliko tudi od nas samih!

Majda Škrinjar

OBVESTILA IZ KADROVSKE SLUŽBE

Vstopi:

1. Anton Plaznik, dvor. delavec, vstopil 1. 3. 1969,
2. Angelca Muc, šivilja, vstopila 10. 3. 1969.

Izstopi:

1. Draga Hamulič, delavka v konfekciji, izstopila 28. 2. 1969,
2. Žnidaršič Dušan, ključavničar, izstopil 8. 3. 1969,
3. Pavel Šenk, ključavničar, izstopil dne 11. 3. 1969,
4. Stojka Spasovska, tkalka, izstopila dne 27. 3. 1969.

POROČILI SO SE

Dragica Urankar, šivilja, poročena Pervinšek.

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame Terezije se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam iz konfekcije za izraze sožalja in denarno pomoč.

Marija Mujdrica

VSEBINA:

- XIII. seja DS
- Avto rally
- Plenum DIT tekstilcev
- Stališča
- O delovnem času
- Proizvodnja
- Prodaja
- 7. april — svetovni dan zdravja
- Ceste in cestišča
- ABK vojna
- 7 sumljivih znakov
- Obvestila iz kadrovske službe

Izdaja v 850 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Jožo Gagel. Natisnila in klišee izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani